

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE
Esas No : 2009/247
Karar No : 2009/7623

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ	
GELEN EVRAK	
Tarih: 3.2.2010	Sayı: 1461
Ek: —	İlgi: XIII

Davacı : Adalet Bakanlığı

Davalı : Türkiye Barolar Birliği

Oğuzlar Mah. Barış Manço Cad. 1366 Sk. No:3 Balgat/ANKARA

Vekilleri : Av. Özcan Çine, Av. Seray Şenfer Memiş

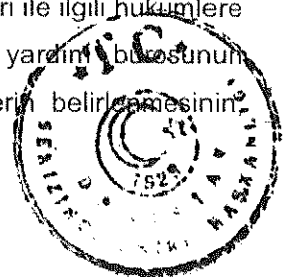
Davanın Özeti : 30.3.2004 gün ve 25418 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye Barolar Birliği Adli Yardım Yönetmeliğinin 7. maddesinin 1. fıkrasının değiştirilmesine ilişkin Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu tarafından hazırlanan, 18.12.2008 gün ve 27084 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye Barolar Birliği Adli Yardım Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin; adli yardımın istenilen düzeyde uygulanmamasının, kurumun vatandaşlarca yeterince bilinmemesinden kaynaklandığı; işlevsel hale getirilmesinden çok, adli yardım hesabında biriken ve yüklü miktarlara ulaşan paranın harcanabilmesine yönelik bir tasarruf olduğu kaygısının taşındığı; amaç ve kaynağı göz önüne alındığında avukatlar için kamu görevi olduğu, serbest olarak bakılan davalardan daha düşük ücret alınmasının doğal olduğu; nitekim kamu görevi niteliğinde olan zorunlu müdafilikte ödenen ücretin Avukatlık Asgari Ücret Tarifesindeki maktu ücretten dahi düşük olduğu öne sürülerek, iptali istemidir.

Savunmanın Özeti: 1136 sayılı Yasanın 176 ve devamı maddelerinde düzenlenen adli yardım kurumundan çok çeşitli konularda yaralanılması nedeniyle görevlendirilen avukatın özel bilgi ve çabasını gerektirdiği dikkate alınarak düzenleme yapıldığı; adli yardımın kamu görevi olduğu kuşkusuz olmakla birlikte, avukatların harcadıkları emek ve mesainin piyasa rayicinin çok altında kaldığı; zorunlu müdafilikten farklılığın görülen dava ve işlerin çeşitliliği, önemi, avukatın emek ve çabasından kaynaklandığı; Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinin 3. maddesine aykırılık taşımadığı, davanın reddi gerektiği reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi Sibel KARADEMİR'in Düşüncesi : Hukuki dayanaktan yoksun davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Yücel BULMUŞ'un Düşüncesi: Dava, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca hazırlanıp 18.12.2008 gün ve 27084 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye Barolar Birliği Adli Yardım Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin iptali istemiyle açılmıştır.

1136 sayılı Avukatlık yasasının, Adli Müzaheret başlıklı 12. Kısım 176. maddesinde adli yardımın kapsamının tanımı yapılarak, adli yardımın, avukatlık ücretlerini ve diğer yargılama giderlerini karşılama olanağı bulunmayanlara bu Kanunda yazılı avukatlık hizmetlerinin sağlanması olduğu belirtilmiş, Yasanın takip eden maddelerinde adli yardım bürosu, adli yardım istemi, adli yardımın yapılışı, büronun gelir ve giderleri ile ilgili hükümlere yer verilerek aynı Yasanın 181. maddesinin 2. fıkrasında da adli yardım bürosunun kuruluşunun, görevlendirilecek avukatların ve bunlara ödenecek ücretlerin belirlenmesinin,

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE
Esas No : 2009/247
Karar No : 2009/7623

büronun işleyişinin, denetimi gibi konuların Türkiye Barolar Birliğince çıkarılacak yönetmelikle gösterileceği kurala bağlanmıştır.

Yukarıda anılan Avukatlık yasanının 176-181 maddeleri uyarınca, adli yardımla ilgili usul ve esasları düzenlemek amacıyla 30.3.2004 gün ve 25418 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye Barolar Birliği Adli Yardım Yönetmeliği çıkarılmış, bu yönetmeliğin "Ödenecek Ücret" başlıklı 7. maddesinin 1. fıkrası dava konusu yönetmeliğin 1.. maddesi ile değiştirilerek, adli yardımla görevlendirilen avukata, görevlendirmeye konu iş için asgari ücret tarifesinde gösterilen maktu ücretin üç katına kadarının baro yönetim kurulu kararı ile peşin ödeneceği, kuralı getirilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun 19.10.2008 günlü ve 2008/720 sayılı kararı ile yukarıda anılan yönetmelik değişikliğine karar verilerek Adalet Bakanlığı onayına sunulduğu, bu değişiklik kararının bir daha görüşülmek üzere Birliği geri gönderildiği, Birlik Yönetim Kurulunca 29.11.2008 günlü toplantıda önceki kararda ısrar edilmesi üzerine, Adalet Bakanlığınca bu değişikliğin adli yardım kurumunun amacına uygun olarak daha işlevsel hale getirilmesinden çok, adli yardım hesabında biriken ve yüklü miktarlara ulaşan paranın harcanabilmesine yönelik bir tasarruf olduğu öne sürülerek değişikliğin iptali istemiyle bu davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Avukatlık Yasasının adli yardımda görevlendirilecek avukatların ücretlerinin belirlenmesi ve bununda çıkarılacak bir yönetmelikle yapılması konusunda davalı birliği yetkilendirdiği açıktır. Yasada ücret miktarlarıyla ilgili olarak herhangi bir sınırlama yada saptama belirlenmemiş, yapılacak düzenleme davalı Birliğin takdirine bırakılmış olmakla birlikte bu takdir hakkının davalı birlikçe kamu yararı ve hizmet gerekleriyle sınırlı olarak kullanılması gerektiği tartışmasızdır.

Adli yardımın çok çeşitli konularda yapılması, bunların özenli takip ve bilgi isteyen bir mesai gerektirdiği, bunun yanısıra bu görevin , kamu görevi niteliğinin bulunmasının savunma müessesesinin gerektirdiği emek ve mesainin harcanması gerektiği gerçeğini değiştirmeyeceği göz önüne alındığında, getirilen düzenlemenin adli yardımdaki savunmanın etkinliğinin artırılması ve avukatın emeğinin karşılığının verilmesini amaçladığı, dolayısıyla bu bağlamda kamu yararı ve hizmet gereklerine uygun olduğu sonucuna varıldığından yönetmelik kuralında hukuka aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Sekizinci Dairesince duruşma için önceden belirlenen 16.12.2009 gününde davalı vekili Av. Seray Şenfer Memiş'in geldiği; davacı idare temsilcisinin gelmediği görüldükten, tarafların sav ve savunmaları ile Danıştay Savcısının düşüncesi dinlenip duruşmaya son verildikten sonra işin gereği görüldü:

Dava; 30.3.2004 gün ve 25418 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye Barolar Birliği Adli Yardım Yönetmeliğinin 7. maddesinin 1. fıkrasının değiştirilmesine ilişkin Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu tarafından hazırlanan, 18.12.2008 gün ve 27084 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye Barolar Birliği Adli Yardım Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin iptali isteminden kaynaklanmıştır.

1136 sayılı Avukatlık Yasasının 176- 181. maddelerinde "Adli yardıma" ilişkin düzenlemeler kurala bağlanarak, 176. maddesinde; adli yardımın, avukatlık ücretlerini ve diğer yargılama giderlerini karşılama olanağı bulunmayanlara, bu Yasada yazılı avukatlık hizmetlerinin sağlanması olduğu, tanımına yer verilmiştir. Anılan Yasanın 181/2 maddesinde; adli yardım bürosunun kuruluşu, görevlendirilecek avukatların ve bunlara ödenecek ücretlerin belirlenmesi, büronun işleyişi, denetimi gibi konuların Türkiye Barolar Birliğince çıkarılacak yönetmelikte gösterileceği düzenlemesi yer almaktadır.

1136 sayılı Avukatlık Yasasının anılan maddeleri uyarınca, adli yardımla ilgili usul ve esasları düzenlemek amacıyla 30.3.2004 gün ve 25418 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye Barolar Birliği Adli Yardım Yönetmeliğinin 1. maddesinde, adli yardımın amacının, bireylerin hak arama özgürlüklerinin önündeki engelleri aşmak ve hak arama özgürlüğünün kullanımında eşitliği sağlamak üzere, avukatlık ücretini ve yargılama giderlerini karşılama olanağı bulunmayanların avukatlık hizmetlerinden yararlandırılması olduğu düzenlemesine yer verilmiştir. Ayrıca, "Ödenecek ücret" başlığını taşıyan 7. maddesinde, adli yardımla görevlendirilen avukata, görevlendirmeye konu iş için asgari ücret tarifesinde gösterilen maktu ücretin peşin ödeneceği ve aynı işe birden fazla avukatın görevlendirilemeyeceği; ancak, görevden çekilen avukatın yerine yeni görevlendirilen avukata ayrıca ücret ödeneceği düzenlemesi yer alırken; dava konusu değişiklik ile adli yardımla görevlendirilen avukata, görevlendirmeye konu iş için asgari ücret tarifesinde gösterilen maktu ücretin üç katına kadarının baro yönetim kurulu kararı ile peşin ödeneceği, aynı işe birden fazla avukatın görevlendirilemeyeceği; ancak, görevden çekilen avukatın yerine görevlendirilen yeni avukata ayrıca ücret ödeneceği kurala bağlanmıştır.

Dosyanın incelenmesinden; Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun 19.10.2008 günlü 2008/720 sayılı toplantısında; Türkiye Barolar Birliği Adli Yardım Yönetmeliğinin 7. maddesinin 1. fıkrasının değiştirilmesine karar verilerek, 1136 sayılı Yasanın 182. maddesi uyarınca Adalet Bakanlığı onayına sunulduğu; Adalet Bakanlığınca, adli yardım kurumunun istenilen düzeyde uygulanmamasının, kurumun vatandaşlarca yeterince bilinmemesinden kaynaklandığı; amaç ve kaynağı göz önüne alındığında avukatlar için kamu görevi niteliğinde

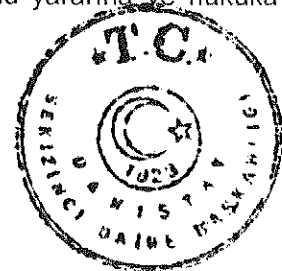
T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE
Esas No : 2009/247
Karar No : 2009/7623

olduğu, serbest olarak bakılan davalardan daha düşük ücret alınmasının doğal olduğu; nitekim, kamu görevi niteliğinde olan zorunlu müdafilikte ödenen ücretin Avukatlık Asgari Ücret Tarifesindeki maktu ücretten dahi düşük olduğu gerekçesiyle usul ve yasaya uygun bulunmadığı belirtilerek, bir daha görüşülmek üzere Birliğe geri gönderildiği; Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun ise 29.11.2008 günlü işlemle eski kararında ısrar etmesi sonrası, 8.12.2008 gün ve 27084 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye Barolar Birliği Adli Yardım Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğinin iptali istemi ile bakılan davanın açıldığı anlaşılmıştır.

Dava konusu Yönetmelik değişikliğinin gerekçesinde; 1136 sayılı Yasanın 176. ve devamı maddelerinde düzenlenen adli yardım kurumundan çok çeşitli konularda yararlanılması nedeniyle görevlendirilen avukatın özel bilgi ve çabasını gerektirdiği; davanın durumuna göre ayrı ayrı ücret takdir edilmesindeki zorunluluk dikkate alınarak düzenleme yapıldığı; ödenen ücretin az olduğu yolunda şikayet ve taleplerin bulunduğu; adli yardımın kamu görevi olduğu kuşkusuz olmakla birlikte, avukatların harcadıkları emek ve mesainin piyasa rayicinin çok altında kaldığı; hiç olmazsa asgari ücretin biraz üzerinde ücret alınması gerektiği; zorunlu müdafilikten farklılığın görülen dava ve işlerin çeşitliliği, önemi, avukatın emek ve çabasından kaynaklandığı; Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinin 3. maddesinde yer alan, yargı yerlerince tarifeye göre yükletilecek ücretin 3 katına kadar arttırılabileceği yönündeki esasa aykırılık taşımadığı; hukuki yardımın özelliğine göre maktu ücretin "3 katından fazla olmamak üzere" belirlenmesi esasının getirildiği, belirtilmiştir.

Bu bağlamda; adli yardımın amacının, bireylerin hak arama özgürlüklerinin önündeki engelleri aşmak ve hak arama özgürlüğünün kullanımında eşitliği sağlamak üzere, avukatlık ücretini ve yargılama giderlerini karşılama olanağı bulunmayanların avukatlık hizmetlerinden yararlandırılması olduğu; bu haliyle kamu görevi niteliğinin ağır bastığı göz ardı edilmemekle birlikte; Avukatlık Yasasınının 181/2 maddesi gereği adli yardımda ödenecek ücretlerin belirlenmesi konusunda Türkiye Barolar Birliğine yönetmelik çıkarma yetkisinin tanındığı açıktır. Ancak, bu yetkinin Türkiye Barolar Birliğince kamu yararı ve hizmet gereklerine uygun olarak kullanılması gerektiği kuşkusuzdur.

Bu bakımdan; adli yardıma konu olan davaların ayrı ayrı ücret takdirini gerektirecek farklı nitelik ve kapsamda olması nedeniyle adli yardımdan faydalanmasına olanak tanınanların haklarının en iyi şekilde korunarak, yargılama sürecinin gereği gibi yerine getirilmesinin sağlanması ve bu sayede insan hakları standartlarının yükseltilmesinin amaçlandığı anlaşıldığından, dava konusu düzenlemede kamu yararına ve hukuka aykırılık bulunmamıştır.

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE
Esas No : 2009/247
Karar No : 2009/7623

Açıklanan nedenlerle, yasal dayanaktan yoksun bulunan davanın reddine, 27,00 TL yargılama giderlerinin davacı üzerine bırakılmasına, kararın verildiği tarihte yürürlükte olan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca 1.250,00 TL vekalet ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine, artan 33,00 TL posta ücretinin istemi halinde davacıya iadesine 16.12.2009 gününde oybirliği ile karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Ayla	Sinan	Dr.Tacettin	Sıddık	Atıl
ALKIVILCIM	TUNCA	ŞİMŞEK	YILDIZ	ÜZELGÜN

YARGILAMA GİDERLERİ:

Posta Gideri : 27,00 TL

Toplam 27,00TL

